13574

పాండురంగశతకము

(నర్సిపాటి శేషాంబరచితము.)

1918

అనంతపురము.

శాలభారతి ముద్రాక్షరశాల.

(సర్వస్వామ్యసంకలితము.)

వెల 2 అణాలు [illegible]

శ్రీపాండురంగపరబ్రహ్మణేనమః.

సీ॥ శ్రీరుక్మిణీనాథ సేవితానందనాథ కటిన్యస్తహస్త
లోకప్రశస్త । రత్నమంజులహారమణిమకుటవేష
భవ్యకౌస్తుభ వనమాలికాభూష । రాజసేవితపాద రక్షి
తర్క్షక కాలాభ్రసమదేహ గరుడవాహ । కనక
మంజీర చేలితరాజపతిపాలితపదాంబుజ వ్యాసక
నిగమవేద్య । మహితవైకుంఠపురవాస మంజు
హాస । భరితమృగమదతిలక సత్ఫాలఫలక । ఘన
కృపాపాంగ భుజగారిగమ్యమంగ । భక్త చిత్తాబ్జ
భృంగ శ్రీపాండురంగ ॥

పాండురంగ శతకము.

ఫాలాక్షకమల సంభవసురేంద్రముఖ్యసురా
రాజినిర్జితక్రూరదైత్య । ధృతరత్నపక్షకోల్లసితపు
ణ్యోరస్థలపాలితనిఖిలగోపాలబాల । సాత్వికరిపు
ఘోరదర్పబృందసుదర్శనాభిఖ్య లోకాకార నీల
వర్ణా । శ్రీకరనవతులసీవరాంచితహారసు దేవ
దేవకీవరకుమార । మానినీజనపోషమృదుహాసరుచిరా
భాస । కలుషసంహారముక్తాభూషసువిహార । ఘన
కృపాపాంగకుజనావిగర్వభంగ । భక్తచిత్తా
భృంగ శ్రీపాండురంగ ॥ 2

ఇందిరాననసానందనందకుమార మార
సుందరనిజాకారధీర । పీతాంబరధటధాటీధర
శ్రీశక్రాదిసురనుతపదారవింద । పద్మజవదనతాప
సంహారకపటినాగఫాలాక్షసమ్మతి భాసురాంగ । అం
గనాజన మనోహర దానపూజిత జితనుహంసహా
బృంద శ్రీముకుంద । కుందసన్నిభరదన రాకేందు
వదన । ధనదసుతయుగ్మఘనశాపదళనవిభవ ॥ 3

శ్రీక్షరాబ్ధినుగంగాధరాధ్యక్షశంఖాధరా మా
స్వనా బాధలప్పి। బోచెదో లేకనన్నే చెదోవిసి వాడ
జూచెదో నాకేమి దోచదాయె । రక్షకానవని తభ
త్తు కానుభూప్రతిక్షకా యోగ్యులవేఁకసేయు । మా

గానలోల। భవ్యచారిత్ర సుచరిత్ర పద్మనేత్ర।
వనజాసనామరసంపాదిత నైర్ధిము ॥ ౮

వారిజదళనేత్ర వైకుంఠపుర వాసవాసవాదిసుర
తేజోవనజ ఋభుపాళ। గళధృతవనమాలికలితహార
నిర్జనర్జనసుసంకలిత సురబృందనేశ। యోగపుర
గోపాలాభిమానపాలనపాలన జీవనాస్పదపదయుగ।
యుగళిగ మోహపాత్రమోగ నిద్రాముద్రిముద్రి
తాక్షిరాజస మోహాకర। కరధృతచక్రాదిసాధన
త్రైలోక్యకర్తా। నిఖిలలోకైక కంటకనికరశేష॥

చాలురా ఇంచుం బేలనాసీ భక్తరాజరా. ౧
గనోపాలబాల। కోమలాంఘ్రి జేయుపాపమాపరి
తాపమూపుమూనీ కృపజూపుమింక। సేవమాయి
టజేసి పూర్వమానను పొత్తిభారమూమూరశ్రీంగా
రనీతు। కష్టమూనమ బోధనష్టమూనామర నృత్య
మూ తెలుపు విస్పష్టముగను। పంతమేలర శ్రీర
మా కాంతనీకు। యెంత చేసినకరుణరాదింతగాను॥

శ్రీకరాశతుత్రిహృద్భక్రాదిన్వర పరిబాకగానన్ము
క్తి నానసంగు। మూషకాదిక దైత్యకోమణానవర
త్నభూషణా వేగనావోమమునుపు। సుందరానై
క్షింరవందరావరిరంబు కంథరాసీవు నాయంద
యుంచుము। వాలకామంజునీలాల శాగోపాలబా

[illegible] ॥ ౭

అ[illegible] ॥ ౮

[illegible] ॥ ౯

నీ [illegible] నీ [illegible] నీ [illegible]

నీమహాత్మ్యగాథల నీకాంక్షించి చెంబుధర్మసూరి సం
సంసారబంధముల బెకెు । నిన్ను నీమహా నాటి వు
గానమునకై సకలము భావించి మహా నీవలెనే యుండు ॥
మను నాత్మోత్తమ సంశయము బుద్ధి కిగాక తారుమానీ
జను లేమిగానము । స్త్రీ లందు భావ మనుజులు
లెగాక తారు నీ జను లేకనము । నీ భక్తా నను
తాను నే కోనకే నాకు కామాది జను లేకనము ।
నిత్యులు నే నేమను నుండుం గొని తానే తానే జను లే
కనము । వర్ణము సేయుటకు నాకు శ ము
గాదు । భావము నొదవించే బ్రిత్సాంతుం॥ ౧౧
పద్మసంభవమహారణపంచాస్య తాళి కుగ
రాజ్యధరా సురా । రక్షింపుము నను పాపి మునస్త
న శ్రీ నాజాంత్రాతనామునేంద్ర । ఘోర కృపారస
గో త్రాత నాకేశ్వర దైత్యఘనాఘ చంద్ర ।
సంత తా గౌర వాక్యాశ్వ బక దైత్యహర
పటునటా । హానసునో శ్రీ కేవిజర । ఛీర
సాగర సంపూర్ణశ్రీకిరణ ॥ ఘనకృపాపాంగ కుజ
నాళి॥ ౧౨
తగిన నాథుడ నాధారుడవు నీవు రక్షింపవే
నన్ను పాండురంగ । దీన జనులను నేను దీనావనుడ
నీవు దీనత్వము నను వేడు వేన । భక్తసులభుడ నేను

భక్తపాలకపేరుము క్తి హొందింపవే మోహనాంగ!
అన్యమెఱుంగని నన్ను శయించితిగాన పాలింపవే వే
గనీలవర్ణ! క్షీరసాగరశయన లక్ష్మీకళత్ర! సుజన
మందారవనవనజాక్ష మధ్య! ౧౩

ద్రోణరాయుఁడు శ్రీరమానరాకల పార్థినా ధరా
నీ పాదసేవ నాకు! ద్వారక వాయుని వేడక కుంగ దాచి స్తం
బునరగ దాధరనిన్ను మనసనింక! వంశమూ వేగ
నా చింతమాన్ప దేవ యింతమాయలికేల కంతు
జనక! నిన్ను నమ్మకుణచేసి పిలిచి వర్ణించితిఁ గాన నీవు నన
నింకెట్టులైన! దానవాంతకనాఁటి దీనురాలి!
నరసిరక్షించిననట్టులకలవియగునె॥ ౧౪

క్షీరాబ్ధిహర భాసిలు సంతసంబుచే సంగజంబు
లపి ఓనుప ములో స్త్ర! నబ్జజశతము ఖులాదిగా వే
ల్పుల భక్తభక్తు రగాత్రస్తుతింప! గంధర్వ కర
యక్షగరుడకిన్నరుల ఖులై వారములు భక్తి గలి
సినీ దు! నారదసనకసనందన మునిముఖులు నానా
గతులవందనములు సేయు! నాదిఘనశేషుండు శ్రీ య
నీ చినట్టి నిన్ను! పూని తొల్లి వృషను మనంబున
దలంతు॥ ౧౫

వనననిర్ఘోషసోమసురారి గర్వవిరామభువనపావన
నామ బ్రోవుమయ్య! సత్యభామాలోలనజ్జనన్న

శైలభూపాలగోపాల బ్రోవుమయ్య। భుజగకంకణ
మండితభూరికిరీటగాత్ర పన్నగశాయి తన న్నుబ్రోవుమ
య్యా। కాళికుమకశోషకపటమానవవేషభాసు
రవరితోషబ్రోవుమయ్య। భోగిజనసిద్ధ్యాధీశ బ్రో
వుమయ్య। భోగివరశాయి కేశవ బ్రోవుమయ్య॥

కేశవ నారాయణాశ్రితవత్సల మాధవ గోవింద
హరిశంకర। శ్రీవిష్ణు మధుసూదన విరించిసత
శ్రీమత్త్రివిక్రమ వామనాంక। శ్రీధర దేవహృషీకే
శ రఘునాథ దామోదరభూభయహర। శ్రీశసం
కర్షణవాసుదేవా హృషీకప్రద్యుమ్న యనిరుద్ధభవ
భయహర। పూరుషోత్తమా ధోక్షజనారసింహ।
యచ్యుతజనార్దనయుపేంద్రహరిమురారి॥ ౧౭

హరిభక్తులెల్లమా కాప్తబాంధవులైరి దుర్మ
దాంధులకమదూరస్థులైరి। కమలాక్షు కథలు కర్ణ
ము నలంకృతులయ్యె నితరుల కథలు సహ్యతఘటించె।
మనసిజగురుడున్నమది సంతోసము నొందె వేరన్న
చిత్తంబు వేటు డిందె। శ్రీశునిగొనియాడ జిహ్వ
కుచితమయ్యె పరుల వర్ణన నిషిద్ధప్రాయమయ్యె।
యెల్లజూచినా దైవమీవెగాన। మానసంబున
నీకృపమానవలదు॥ ౧౮

నినునమ్మియుంటినే నీదానంటి సేవలుకరావలు

శరా నత్స్యనాథ । వినుతింపుచుంటి నేనీననాథ
నటి నీకానగా కాన రాకుగ తురంగ। తప వేసనంటి
నే వప బూడు నుంటినే చూడ రాముడదా సుర
శరణ్య। సుభము మిమ్మింటినే యలు కేలనంటినే
మూన రామా రామా నిపాస్య । నీపశరణంబునా
కినినిక్కముగను । బ్రోవు బ్రోవుము మ్రొక్కెద
దేవ దేవ ॥ ద్వి

ననధిక న్యాచిత్రనసజాతనన జాస్తవనజాస్తతే
జపానచరిత్ర । వనచరత్రాణసత్భ కృబృందావన
బృందావనవిహారసుందరాంగ । సుందరాంగద
మిత్రనిందానునోహరహారి ధి ప్రముఖ దేవాప్రిత
పద। పదనము భృత్సంపానినిఖిలాఖిలాఖిలాబో
ధానిపుణధిషణ। ధిషణ బుధ బుధస్తుతనృను
హానుహానుగరీ నుతాను కమ భృంగ॥౨౦

భూనీతాఖ దోషసంశితపరి షనిధిధర్త
విభూషిత శేశ। సనమూచారిత సజనాను పాత్ర
వినూపాలశతే త్రవిత శేశ । కన నానినేశ భేరదె
త్వగణా వాశవినళినభ పాశిత శేశ । శ్రీకరాకార
దూ త్రిగపాపరిహారవీ నాతాత్పశ్రీశ తలేశ । వి
హానాభ వాహానవిత లేశ । వివిధభుజగ కమ్రో
హావితశేశ। ౨౧

గోపాలకృష్ణ శ్రీగోవిందయందునో బలసహజా
యంచుబలుకవలెనో । దేవకీసుతవాసుదేవయటం
దునో పీతాంబరాయంచుబిల్వవలెనో । నరమిత్ర
రుక్మిణీనాథాయటందునోయచ్యుతకమలాక్షయన
వలయునో । అటుగాక సత్యభామాధిపయందు
నోదానవాంతకయంచుదలతునోకో। తెలుపవే
నాకుదయతోడ దేటపడగ। కంసమర్దనమోదద్వార
కానివాస॥ ౨౨

అధికుడవీవనియలచుచ మ్రొక్కితికోపంబునొం
దకుపాపరహిత । దయగల్గవలెనని దండంబుపెట్టితి
కోపంబునొందకు కోమలాంగ । నాతండ్రిగానెన్ని
నతులాచరించితి కోపంబునొందకు కుధరభరణ ।
భయభక్తులేపారప్రణతియొనర్చితి కోపంబునొం
దకుకుజనహరణ । అన్యులను వేడనాదుచిత్తాబ్జ
మందు । నమ్ముమీమాట నేను నీపొమ్ముసుమ్ము ॥

కమలాదిధరమిత్ర కారుణ్యరసపాత్రకమలాక
ళత్రనన్గరుణజూడు । కుంతలజితభృంగకూరదాన
వభంగఖగరాట్తురంగనన్గరుణజూడు । బాలేందు
సమఫాలభాసురసుకపోల కరిరాజపాలనన్గరుణజూ
డు । మునిమానసవిహారమురదైత్యసంహారకన
కాద్రిధీరనన్గరుణజూడు । ఖండితాఖిలరిపుబృంద

కరుణజూడు । కలుషసంహారగోవిందకరుణజూడు॥
అధికక్షుధార్తులకన్నంబు బెట్టిన సంతర్పణంబు
లుసలిపినట్లు । తనదు నేరంబులు తా దెలిసినజాలుప
రులకు బుద్ధులుగరపినట్లు । శిష్టజనాళికి సేవ జేసినజా
లు వెలయుతీర్థములు సేవించినట్లు । మునుకొనిదుర్గు
ణంబులమానియున్నచో ఘనసద్గుణములెల్లగలిగి
నట్లు । పొందుగామానసమునిను జెందియున్న ।
కోటిదైవములను గొలిచినట్లు॥ ౨౫

మోక్షమిచ్చెదవని మ్రొక్కితే నామీదవంత
మేలరనీకుపాండురంగ। నాస్వామినీవనినవ్విన్నుతిం
చితేవంతమేలరనీకుపాండురంగ । దేవదేవుడవనిసే
వలొనర్చితేవంతమేలరనీకుపాండురంగ । ప్రోచెద
వనినీదుపూజగావించితే వంతమేలరనీకుపాండురం
గ । పరగదీనులప్రోచెడిబిరుదుగలిగివంతమేలరనీ
కునోపాండురంగ॥ ౨౬

అనుదినమునునిన్ను వినుతిసేయుట జాలుతల
పోయగాఘోరతపములేల । ఆశతోనీకథలాలకిం
చుటజాలు వేయుపురాణముల్ వినగనేల । పట్టిజీ
వులహింసబెట్టకుండుటజాలు గట్టిగాసత్రములెవ్వట్ట
నేల । పరధనంబింత్తైనబట్టకుండుటె చాలు పరుల
కిచ్చెదననిపలుకనేల । దేవదేవుడవీవను తెలివిజాలు।

దేవతలజూడ దేశముల్ దిరుగనేల ॥ ౨౭

నీపదస్మరణముల్ నెరి దుఃఖహారణముల్ గలుషాబ్ధితరణముల్ కమలనాథ । నీమీఁదగలభక్తి నిజము మేలగుయుక్తి ఘనమైనసన్ముక్తి కామజనక । నీమంచరిత్రముల్ నిర్జరస్తోత్రముల్ పులకితగాత్రముల్ పురుషవర్య । నినుగూర్చుపాటలువినుటకు నీటులుసుకృతంపుమూటలు శుభచరిత్ర। నిన్ను బాయగ లేనయోనిమిషమైన। నన్ను దరిజేర్చిరక్షించు కన్నతండ్రి। ఘనకృపాపాంగ కుజనాళిగర్వభంగ। భక్తచిత్తాబ్జభృంగ శ్రీపాండురంగ ॥ ౨౮

నీశైనరత్నకిరీటంబు మెరయంగలలితంపుమణికుండలంబులూఁగ । తీరైనకస్తురితిలకంబు జారంగ కరములశంఖచక్రంబులమర । ఘనమగుకౌస్తుభమణిప్రకాశింపగ నీమణీయహేమాంబరము జెలంగ । వనరాశికన్యకవక్షస్థలినివెలుఁగఁగజ్జలు పదముల ఘల్లుమనగ । మించిచనుదెంచినామొరాలించినాదు। చిత్తజలజమునను నివసింపుమయ్య॥ ౨౯

శ్రీపాండురంగనీసేవయొనర్చిన తాపంబుపాపంబువదలగిపోవు । శ్రీపాండురంగనీసేవయొనర్చినజ్ఞానంబనూనమైఘనతకెక్కు । శ్రీపాండురంగనీసేవయొనర్చినభక్తియుక్తులుమతిప్రభవమందు । శ్రీ

పాండురంగ నీసేవయొనర్చిన దోషంబురోషంబు
దొలఁగుగాదె । దేవదేవేశనీపాదసేవఫలన । మో
దములరంగకడపటమోక్షమొదవు । ౩౦

మత్స్యావతారనామునవిగ్రైకొనవేమికమఠావ
తారనన్గావవేమి । వారాహరూపనావగపుమాన్ప
వదేమినరసింహ్మాబ్రోవకున్నావదేమి । వటురూప
నాదులంపట మానుపవదేమి భార్గవరామకోపం
బదేమి।శ్రీరామచంద్రనాచింతమాన్పవదేమి బల
రామపిలచినబల్కవేమి। శ్రీమహాబుద్ధరూపరక్షిం
పవేమి।కల్కిరూపనీవగుకృపజల్కవేమి॥ ౩౧

భృంగంబునలెపేషపుష్పలేగతిగ్రోలు రాజీవ
తతిమకరందములను। జంటీగలునుబోలె జోరీగలె
టుకూర్చుమానుగామధురంపుతేనెగల్గ।హంసతీరు
నబకంబరసియేగతిదావునంబువులివ్వఁచిమేలైన
పాలు। శుకములకైవడి సోంపుగానేటుబల్కవా
యసంబులుమంచివాక్యములను। జలజదళనేత్రనీ
భక్తజనులభంగిః పాతకులకెట్లుగల్గునీపాదభక్తి॥

అక్రూరవిజయుకాంగదాదులనెల్లకరుణజూ
చినమహాఘనుఁడవీవ। వ్యాసవాల్మీకిదుర్వాసాదు
లకునెల్లముక్తిమార్గంబిచ్చుమూలమీవ। నందుని
నతికిమన్ననతోఁడముఖమునజగముల జూపినజాణ

వీ॥ రాణించు వేపల్లెరమణులచిత్తంబులపహరిం
చినయట్టివారివినీవ। యాలమున మగధాధిపుడాది
నృపుల। బింకములడంచి వెలుగొందుబిరుదవీవ॥ ౩౩

జగ్గములనీనుబోలుజాణ లేదనిగదా యీభంగిని
న్నాశ్రయించుకొన్న। వెదకినసీవంటివేల్పు లేదనిక
దావచ్చినీమరుగిట్టుకొచ్చుకొన్న। నినుబోల్దయాశాలి
నెంచుగానకగదా వేడ్కతో నభయంబు వేడుకొన్న।
నీచరిత్రింపెల్లనిక్కమంచునికదా నన్నుగాచెదవని
నమ్ముకొన్న। కన్నతండ్రివౌనీమదిగరుగకున్న। పరు
లిక నేలదయగల్గుపరమపురుష॥ ౩౪

ఉపవాసములసేయనోపనేని సుమంతదానంబు
సేయనాతరము గాదు। పుణ్యస్థలములకుబోవనాచే
గాదుఘనమైననదులలోమునుగలేను। మంత్రజ
పంబులుమరినాకుబొరగావు వ్రతనిష్ఠసలుపనావల
నగాదు। మేరదప్పకసదాచారంబునెరుగనుచిత్తం
బునీపైన జేర్పలేను। యిట్టిపాపాత్ముఁరాలిన న్నావిధ
ధముననికరుణజూచెదవోగానిపరమపురుష॥ ౩౫

వనజాక్షనీకువందనము జేసిన తలల్ సేయనేరకే
యున్నచెట్లశిలలు। గోపాలకృష్ణనిన్గొనియాడునవి
నోళ్లుగాని యూడకున్నవిగోడకూళ్లు। శ్రీనాథనిన్నువీ
క్షించిననత్ములు వీక్షింపకున్నగవాక్షులరయ। ఘన

ముగా నీకథల్ విను చున్న యవి చెవుల్ కూర్మితో వి
న కున్న కొండగవులే। అరయుగా నిను జెందిన యది వ
నంబు। చెందకుండిన యది ముండ్లచెడు వనంబు॥ ౩౬

కృష్ణ కృష్ణా యని కృపను నేవడయంగ గృష్ణకృ
ష్ణా యేను కృష్ణగాను। రామరామా యని రహిమి కీ
ర్తింపంగ రామరామా బోయభామ గాను। హరి
హరియని వేడియరిన పగింపంగ హరిహరి యేపలుకరి
నిగాను। గోవిందయని నిన్ను సేవించి బ్రతుకంగ గో
విందనే కుంతకొడుకుగాను। యెలమి నినుగొల్చు వా
రిలో నెవరగాను యెటుల నను దయజూచెదో ఈశ్వ
రేశ ॥ ౩౭

మాధవు కథలు సన్నుతితోడ విను వారు హరిమం
దిరంబునకు నేగువారు। పక్షిగాగ్గమను నిపద భక్తి
గలవారు తోయజాక్షుని పూజ సేయువారు। గోవిం
దు నెప్పుడు గొలుచుచుండెడి వారు శ్రీవిష్ణు చరితము
లెప్పువారు। పురుషోత్తమ యటంచు స్మరణ జేసెడి
వారు మురవైరి వీక్షించి మ్రొక్కువారు। పరమపు
ణ్యులు సజ్జనుల్ భవ్యమతులు। వారి పాదంబులకు
సేతు వందనములు॥ ౩౮

పకుల సొమ్ముల కాసబడి యెడివారలు పరనుంద
లుల గాంచి భ్రమయువారు। పరనిందతో యశపులు

మూరువినువారుపరుల కెప్పుడుదూరబలుకువారు।
పరులదండనకయి జహాలుచింతపడువారు పరులనే
రములరోశిపట్టువారు। పరధర్మములకు సొంపలరమె
చ్చనివారుపరుసాంగకెభుషి బ్రతుకువారు । దురిత
కర్ములుదుర్జనుల్ దుష్టమతులు । గాన వారలకిట్టి పర
గతులుగలవె॥ ౩౯

మిక్కిలికలికండమెక్కుటవిడనాడితీవని వేపా
కుతినినరీతి। మేలైన మొదవులపాలనువిడనాడిరయు
ప్పునీళ్లను ద్రాపుచొప్పుగాగ। చెన్నుమీరినమంచి
చెరుకునుబోద్రోచినయమనియొకకోలనములురీతి।
బాగైనఖర్జూరఫలమునువర్జించి కోరిముష్టిఫలం
బుగుడుచుచురీతి। పావనంబైననీపాదభజనవీడి। మొ
నసిపరదైవతములకు మ్రొక్కుటెల్ల॥ ౪౦

సభమెచ్చెనని చాలసంతసింపగరాదు విభవం
బునమ్మిగర్వింపరాదు । తల్లిదండ్రులమీదదప్పులె
న్నగరాదుసుభూహోత్రవములతో బొంకరాదు । పొ
రుగువారింట్లకెప్పుడుబోవగారాదుమత్తిల్లిసుగుణ
ముల్మరునరాదు । పరగునజీవహింసకుపాల్పడగ
రాదు చెడువారితో జెల్మిసేయరాదు । పరవిపెద్దల
హాస్యంబుసలుపరాదు వేయుశ్రమలున్న నీభక్తి
విడువరాదు॥ ౪౧

తిరమొప్పవేముకుతీపుబుట్టినగతి పరగకుంపర
పంటబండినట్లు । యుల్లికిమేల్తావియొదవినకై పడి
చీకుపునకుసృష్టిచేకునుగతి । కోకిలాలాపంబుకోడి
కబ్బినరీతిచెలగి మేడికి పువ్వుగలిగినట్లు । బొగ్గుక
స్తూరియై పొలుపుగాంచినరీతిచిలువకునమృతంబు
గలిగినట్లు । మానసంబునదుర్నీతిమసువలేని । పా
పికినినాకునీనామభజనగలిగె ॥ ౮౨

తలిదండ్రులున్ననందనులెందరుండిన తనువు
విడచునాడుతరలిరారు । తమకించియెంతవిత్తము
గూడబెట్టిన మానవులకునాసమానబోదు । కడు
పునకై పట్టికష్టములేగానిచూడగా పుణ్యమించుక
యులేదు । దుష్కార్యముల జేయుదో చెడినేగాని
మంచికార్యంబనుమాటలేదు । చాలుసంసారమిక
జన్మజన్మమునకు । స్వామినీదాస్యమేనాకొసంగు
మయ్య ॥ ౮౩

బహుసంపదలజూచి బాంధవులనుజూచి తన
యులగాంచిసంతసముమించి । ధాన్యరాసులజూ
చికరణీమణులజూచి వాహనంబులజూచివాంఛ
జెంది । భృత్యవర్గముజూచి భోగంబులనుజూచి
మందిరంబులజూచి మమతనొంది । తగుప్రభుత్వ
ముగాంచినసౌఖ్యమొసనెంచి మదిలోనహర్షించి

మనమునుంచి । నిక్కమని దేహము మనమ్ము నిన్ను
మఱచి । తుచ్ఛసుఖములను గాంచుచున్నాడ నా॥ ౭౭

శ్రీయుతంబుగ నీపదసేవ మొనర్చిన కామితార్థ
ములెల్లఁగలుగుచుండు । సుజ్ఞానంబు సంపూర్ణ
చిత్తాన మోహంబులణగుచుండు । నోరూ
పమున్న పరిణమించిన కాలచేఁగు భీతిదూలు
చుండు । సద్భక్తి చేసి సంతుష్టి నరించిన వెనభవ
బంధముల్వీడుచుండు । నిన్ను సౌఖ్యంబులొసగి
నిన్ను నీకి। మొనర్చిన సౌఖ్య మొకరసిగలుగు॥

బలము భాగ్యంబులెసగ తోడ నాక్క
టి మనుహామీ నాదు। ప్రాప్త మనిపిన వైరాగ్యం
బులు పోవు । కామమువ్వి
ధమున వబోవు ।
సాంగత్యములను నంపుగ ముల్ కా
లంబు పు । మత్తునకు వుకోరిక
ల్వీడి । భక్తి నిన్ను నతిరయము నను ॥ ౭౮

విష్ణుభక్తుల మొనర్చిన మీ కృపాహీ
నుల మోహము నాదు । హరి నాసంతమ
చిన దూర నంపు పుణ్య
మూనసుల పూరించి నోట
బలుక నాదు । భాగవతులను భాషించిన

క్రూరులతోఁ జెల్మిఁ గోరరాదు। హితముగా నీకథం
దనంబిడిసఁజాలు। నిక్కముగ నితరులకిఁ క్రమొక్క
రాదు॥ ౪౭

ఆలోచనంబులెన్నైన సేవ్వగనచ్చు నిన్ను
నాలోచింప నేర్పటరుదు। అకటదుర్వ్యాపారనైన
ననువిననచ్చు నీకథలనువిన నేర్పటరుదు। పద్మసం
బులరుచిగనఁగనవచ్చు నీనామరుచిగన నేర్పట
రుదు। దుర్వ్యాంధులనుగని సంతసంబందవచ్చు నీకు
వందనముపెట్ట నేర్పటరుదు। సుందరాభాసులగు
వారిఁజూడవచ్చు। నిన్నోపరసిని జూడ నేర్పటరుదు॥

పన్నగశయనన న్నాపలింపుమంటినీవిగ నన వాపాప
సన్నగావుమంటి। దేవనన్నా నీ పాదభూచరణంటిని
వేపుద్దె నంబులు వేడనంటి। లోకంబులన్నియు నీలోనుం
డునంటినితలపోయ నీవు నాతండ్రినంటి। కోపించిన
న్నుచిక్కులబెట్టుకునుటంటి సంతసించి నటకి దేవుడను
మంటి। మతిమాలి నేమియును తెలియమానియుంటి।
భవమనుప్రోవు నునుచున్నడిగికొంటి॥ ౪౮

బ్రతుకునకెవ్వరిబలిపూలవలయునో యే వేళ
కేకష్టమింక గలదో। దారికోని యెట్టివ్యాధులు సం
భవించునో కాయమే ప్రాణముండు బాయునగునో।
అటుచిక్కగున్న పేరుని ప్రాణములకు పాలక్న

ఇతు నెస్త్రి మగ్రాలుసరొ । యమభటులెంత
...ంకగాఢాలో ప్పెన్గ గానెటు బాధబెట్టగల
రో । ధైనమూయిట్టి కష్టములంచితలచి । యిన్ని
దినములు ... శ్రేయము ... ॥ ౨౦

కడుదుర్లభములగాంచి ... వలంచితిగాని భాగవ
తులాసంప ... । తీరపాపములెల్ల దిరిగితి నేగాని
పరమాత్మ ... నైతి । నయ్యవో నా
... ంచితిగాని సియలనిష్ఫలపైకపోతి ।
... నిఘముగాపసియొంచ
... । మానుగాదుర్గుణంబులమాననైతి । నిష్ఠ
... ధ్యానింపనైతి ॥ ౨౧

యోగీంద్రపావనమందు ద్ర్యులోకంబులు పావనంబొన
రించునట్టి ... । నెవ్వని నాభియందు రమాంబనాచ
తుర్వక్త్రు ముఖ్యపిన్న వాడుగ ... । నెవ్వని యురమునం
ద్యులోకము ... ముల ... గెడుకాంతనుంచె ।
నెవ్వరి ... శ్రీ బహుల లోకము ... నొందిం
చుచు తేజమందు । సట్టిలోకైకనాయకు ... మే
యు । పరమపురుషుని నామది బ్రస్తుతింతు ॥ ౨౨

వరజాహ్నవి బోనకను ప్రేరేపించిన పాపజాతియు
టంచు ... । కుమారి యేశ్వరనీకు గోపంబుగ
... పలుమారు ... నిన । చాలనన్నిదు

ములపాలుగావించినదీనభావంబుఁజెందిరిగదా నన్ను।
బహువిధంబుల నిందఁబడుచుఁ గ్లేశపడిరి బలిగా నీ
నొందింపు మన్న! పండరీపురరంగ నీ సేవింపుఁగాని!
విహగవాహన నీ భక్తి విషయజాలా॥ ౫౩

అర్జునం బొసగిన యా యుద్ధమందు మనసగను
నిద్దురకయినను పిపోయె। నలయుదు నగము లో వ
ల బాల్యమునందుఁ నాటలాడి నే నాన్నంబు జరిగె।
మరి మన్వంతరంబులు నారాయణులు బడి చె టింగున్నాను
లు సేయునాయె। సంకేతములెన్నియును జరిగె నే
తిరమొగంగఁ గనుగొన్నానో। నాఁడు మొల్లగ ని
శ్చింతగఁ జెదిపోయె। ముదిమిదాపాయెదు నా భ
వ వెలదాయె॥ ౫౪

చెంగిపాంచాలికిఁ జీరలిచ్చిన నాటికి నిచ్చుకొంత
రిగెనో కరుణానాథ। నుత్కంఠముల్ గూడి పామరరాజు
సేలిన ప్రహ్లాదుఁ జేరంగనో యాలాను। నీవాని
ప్రహ్లాదుఁగాచిరక్షించిన నీ దయ యాదుకొన్నావో నను
జనా। గజము లింపనాదిభీమునిచే టీకనిను మెంచు
బోయెనో నీజాడ। రక్షణ నీదని నా దీనుఁ గాని।
నిక్కముగ ప్రోవవేమి నీ గౌరవము చేనన్॥ ౫౫

ఫలపుష్పహీనమైనరగుననం బే తానిచేమా-మిన
పూవు లేల। జలహీనమైనట్టి లినాకరంబేల వేల్పులే

సత్రిగోవాయుదే । పతివరాటవిరాటిక ఘాతుకారవ
మేం దానమియ్యంచుక లేని గ్రహగ్రమే । సద్గుణాంబులు
లేనిచక్రవనంబే మునీశనగాలివనూరాట తే ।
రహించి తాఁ రాధిపతి లేని రాత్రియే । నిన్నుగాని
యాగంబులిని నేర్పులే ॥ ౫౬

కములవిత్తుకై ప్రాచిగనువత్తుకేని యుతిని రం
బులుంచునా కీపోష । విహారం మకము గావి
త్రింపి నంతనే ఘనరంగంబులుంచు నాకంధినేమున ।
ఘనమూరితముం సినగానిచరిపుస సంఘు ంబులుంచు
నామీరా పురా । నరవిరోప్పతను కే నబోగాంచిన
కమలంబునగిల్లు నాదుమోదమూల । నీపదాంబుజముల
భక్తి కలిపికొలుము । నగుల పాపంబులొంము నానవి
వనాథ ॥ ౫౭

యిందిరానన్ప్రభుఁ గనె నను నన్నుగానవేవే
జేయుకర్మ మేమె । ఘట్టలారిమాట్టగొన సి వేసి
పాలింపవేగాదు పాపము మెు । నీలాంగనను గానీ
పిటురస్స్వలుక నా ప్రాణఫలము దేమొ । నన ణ
నాయానవనిక్కము లెనెమో నను వలపవే నికిరధన్న
మేమొ । నీ నాపను నికయరాకయున్న । నేను
నేకన్నే వేడదా ॥ ౫౮

అమదినంబును నీర్మమునిగిన ఫలమేమి ధాతాం

బహుళంబులు దాల్చితేమి । హరిణాజినంబున కద్దిసిం
చిన నేమి నెమ్మిఁ జెల్లుఁగ [illegible] ంబు నిడిన నేమి । జపమాలి
కలు చేకొని రంగఁ దాల్చిన నేమి [illegible] న్నంగ [illegible] మౌనిగ నుండిన
న్న నేమి । అంగ [illegible] గూర్చుండి [illegible] నేమి [illegible]
నుఁ గ్రొంబు [illegible] తేమి । [illegible] మనము
[illegible] వారి । [illegible] చేసినవారి ॥ శ్రీ

[illegible] శ్రీ
శ్రీపాండురంగ । [illegible]
[illegible] శ్రీపాండురంగ । [illegible]
[illegible] శ్రీపాండురంగ । [illegible]
[illegible] శ్రీ
పాండురంగ । పతితపావన [illegible] శ్రీపాండురంగ ।
పాప [illegible] పాండురంగ ॥ ౬౦

నీదివ్యనామంబు [illegible] కామ [illegible] ంబు [illegible] నం
బు [illegible] । [illegible] యుంట [illegible]
ము [illegible] మ [illegible] ంటె [illegible] । [illegible] లు
వింటిని [illegible] మును [illegible] ము [illegible]
నయ్య । నీపాదయుగ [illegible] పాంబుధికి నావ [illegible]
[illegible] । [illegible]
క్రంబు గాదు । [illegible] శ్రీ [illegible] ॥
దండి [illegible] వాసుదేవ

ప్రింతుపేరంపుఁ గని। తాపత్రయం బెడవాపి సంర
క్షించుకే సేవ యొనరింతు భానురాంగ। దోషంబు
లెన్నక దోలఁగ వేసెడి నిను నమ్మినాఁడయ్య శ్రీనార
సిహ్మా। గాసి పెట్టుచు మేరిగాడు నిను సేరంగ దక్కె
నవ్వకన్నాఁడె విన్నావు। సుందరాకారసంతోషానంద
ధీర। జలధిగంభీర పాండురంగవిహార॥ ౬౨

శ్రీజనంబులను రక్షింపరాదంటి నాపరిగరాత
మపుల్ల తెగనాడె కల్లసాక్షి యొప్పుగా గాంచో
సహాయా నీలాడుకలు మీ మానుగ యేడ। కంఠీరావు
లనుశోభనాలు టంటివానిదు సంసారభ్రమణై
వాలసిగాడ। నాయినావసను యొక్క బ్రోవఁ గట్టి
నాకేః నాయన గాచుచికడు నీడ। యెందుకీవా
టల్లనో యుండవేళ। తగునె నీకట్ల నాపాటుదంప
కుఁడ॥ ౬౩

పానకమ్ములుబాకుండ సల్లుగా చెంచుకదార
నరక్షించిరనని। ద్రౌపదీ పుంజేభుజబాణంబు
వారించి గిరిభాల్లబాంధవనులు గాచితనని। మానుగా
దుర్గార్పణమ్మున చే జెనకుండ సంరక్షించినయనగసితి
వని। భావించుచును తాను పాండవులఁ జనిపోందుగా
దయతోడ బ్రోచినాని। యొదిపాపాంబుధిన్ మున్గి
కుందుచున్న। నన్ను బ్రోవ నీకే నీవు నిన్ను నమ్మినాఁడ॥

పలుమారు వింటిని పలుకని దేవయాలోకరక్ష
కపుండరీకవరద । మొఱవెట్టి వేఁడనా మొఱవినఁ వేమ
యాలోకరక్షకపుండరీకవరద । మాటాడుమన్న నుడ
యము జూపవేమయాలోకరక్షకపుండరీకవరద । దై
వతములకెల్ల దగనగునే మయాలోకరక్షకపుండరీక
వరద । దిమ్మరిపముఁ బరాను ము వెన్నవముఁన ।
నన్నాదరింపుము నిను సన్నుతించెద నీను । ౬౫

భవసాగరంబుల నీది నిగమములు గానిం
చిన కృష్ణ శ్రీగంగ గజేశి । కామ్యషణములను దారకొని
మనసు నిర్మలవిరాగసౌఖ్య పంగ జేసి । విమలకనకపు
లనువమ్ము లెంతు నుంచు నానాటి లసినానుము లుసుడున
జేసి । కపటమేసు భక్తజనులకు పాయువు నాకుచి త్రం
బుసి రూపము జెందు కేసి । ఘాల్పినీ జే దు తమ్ముద్రో
లగ జేశి । కరుణ చే జేసి పాపకృపనుపుము । ౬౬

వెట్టి చేదెనాళ్ల వేదము లఁ గుట్టించిక రూపమై
ముంచబడుభూమె ని । పుణ్యసూక్తి గౌప్య లైన శాస్త్ర
నిందించ దగ ననె ఋషినాయుసుపి । ఇటు నై
బలి సె మున్నా తాపములచే జేప్ప రపుబూనిభూ
పతుల దునుమ । కృష్ణ సె రతము కుడిచ్చిన
హరి । పసి దుం
పాతకములు గలంచి । ఘాటుకము నెక్కి మై

చ్చాళిగీటడచిత్రి ॥ ౬౨

పరమాత్మనీదుకృపారసంబునగదా రుద్రుండు త్రిపురాసురులజయించె। పరమాత్మనీదుకృపారసంబునగదా వేదంబులజూనకు వేడ్కదొరికె। పరమాత్మనీదుకృపారసంబునగదా యింద్రుండుభువనంబు లేలంగలిగె। పరమాత్మనీదుకృపారసంబునగదా పాండవుల్ కూరులై బ్రతుకగనిరి। పొసగనీదైన సత్కృపారసముచేత। తలపగాసర్వశుభములుగలుగకున్న ॥ ౬౩

వదలకసంసారవార్థియుప్పొంగినన్మునంపంగజొచ్చెనో మునివరేణ్య। అతిశయవిషయేచ్ఛలనుదవాగ్నిజ్వాలలందందననుగాల్చెనంచకనయ। మోహాంధకారజీమూతసంతతులంబునన్ను బాధించెనో కమలనయన। కనకాసిరో కాంక్ష కారంబుమునుకొనిననుజుట్టి బాధించెనశినాథ। వితతగతినిదరివగుము సుదృష్టివగుము। కదుపలిపిగమ్మనతగనుష్ఠకరుణవగుము ॥

భువనంబులెల్లను బుట్టింపబెంపసక్కడలిలో ముంపంగకర్తవీవ। మునిజనంబులునీవముక్కంటియునునీవసూర్యచంద్రులునీవసురలునీవ। యష్టదిక్కులు నీవయవనితలము నీవగగనంబునీవసాగర

మునీవ । పానకుండమును నీవ పుష్పౌఘంబులును నీవ కుంభు
దంబులును నీవ యజుష వీవ । కమలజాంతంబును నీవ గా
ఢ్వనీవ । యఖిలమును నీవ చింతింపనాదిదేవ ॥ ౨౦

పలురోగములనైన భయములనైన సముచిత్తం
బులోగల్గు చింతనైన । చాలవేడుకనైన నగేలిచేనైన
ననుతీరని పనుల వేసారినైన । కోపంబులోనైన గొను
గుదమనైన నను భావంబులోగల భక్తినైన । పరుల
చేహింసలబడుచుండినైనను వేష్టించనుల వేర్పె
ట్టినైన । తవిలి నీనామమెటులైన నవలచినంత । భా
నుజునికింకరుల బాధ బాయకున్న ॥ ౨౧

అతిపాపమతి యజామిళ్యుడంత మొఱసి చెలంగి పు
త్రాత్మున్నగా జేసితౌర । యాంబరీషుని నీకుముడిగు
క్షీణముడుకుకునిరసంబగా గాపాడి బిచ్చితౌర । అపరాధ
మొనరించినసట్టి కాకాసురుని గరుణించి వేవేగ గాచి
తౌర । వేటకాని మీకథలీవగని ఘంటాకర్ణుని
మెప్పము క్తి జెందించితౌర । యిట్టి నీకార్యంబులు నిర్ధ
వినినిన్ను నమ్మ దరమె । భక్తపుంవారయాపన్న భవ్యున
కైన ॥ ౨౨

ప్రీతి భృంగములకు బిసరుహంబులయందు వయా
కొన్న మనుజులకన్నమందు । నాబీనవాతికి నిక్షేప
ములయందు బాలురకును తల్లిపాలయందు । వాడు

స్వపములకు సనకసనందనాదిమునీశ్వరులకుతప
ముసంపద । అనవీనురేంద్రులకఖిలస్వర్గంబునసధిక
సౌఖ్యంబెల్ల యూఁలసంపద । వారకనుకీరములకెల్ల
వనమునంపద । సాధులగుభక్తులకు హరిస్మరణ
యుంపద ॥ ౨౩

అప్పనస్తుతిని సూర్యదునన్నంబుగుడునవాఁగో
పాంగనలచేఁశట్టబడవా । కోతులగుంపులోకోరి
వర్తింపవో నరమూర్తిపోటికిఁగట్టుబడవా । అగదుగా
మురదిశీనరసంబులఁపెంపవోతుఁనకనినదరుసుగా పసు
వులికవా । గోవిబాపనియటుకులువేగమెక్కవో
యాఁగీతికిఁగొఁగాపునిమెనయవా । నీచరిత్రంబులెల్లను
నాస్తవముస । దలచిమాపంగకడుచోద్యములు
గదయ్య ॥ ౨౪

తల్లినోర్వనాతల్లివంద్రులు నీవప్రీతిసర్వమొ
సంగదాతవీన । మందిబుద్ధులుజెప్పవాకుగురుడవీవ
తోడయువర్తింపజోడవీవ । పాపంబులెల్లబాపనుదై
వమవునీవరక్షించుటకు మహారాజవీవ । భావింప
గానాదుభాగ్యమెల్లను నీవనిఖిలేశనాకునన్నియును
నీవ । యిటులనేఁబ్రస్తుతింపగానించుకైన । దయగ
నుంగోనవేలనిర్దయునిభంగి ॥ ౨౫

అహాహానీదివ్యగేహంబు శ్రీవైకుంఠమంబుజ

సంభవుండాత్మభవుడు । శంభుండు పెలికాపు జలధి
కన్యక భార్య కమలాభిధానుండు కన్నులరయ । నిఖి
ల దేవతలును నీపరిచారకులే వైనతేయుండు నీకువా
హనంబు । పన్నగనాథుండు పరగ నీతల్పంబు తీరాం
బురాశి నీయూరు పట్టు । కానన నీకంటె దైవంబుగాన
నెందు । నీవదిక్కని నమ్మితి నిక్కముగను ॥ ౭౬

హరియని నీదు రెండక్షరంబులు బల్కరిక్కటా
బహుభాషలాడఁగలరు । హరికథలన్న చో నాలింప
జాలరు విటుల సుద్దికి చెవులొగ్గఁగలరు । పంక్తిపావను
డన్న వీక్షింప జాలరు సుందరాంగనలన్న జూడఁగల
రు । కపటదైవములనిక్కంబంచు నెంతురు నారా
యణుండనన్న నమ్మలేరు । పామరులకెల్ల నిదియె స్వ
భావమైన । సుజనులగు వారు విని నాడ చూడవలదె ॥

కాంచనంబున నుండు కల్మషంబునుఁ గదేపటు
తరపుటపాకభంగి వలన । తండులంబులనుండు నవు
డొల్లనూడఁ జేపొందుగా ముసలంపుపోటు వలన ।
మాసిన చేలంబు మలినంబు విడువఁదే తేటగా విలసిల్లు
నీటివలన । పరగంగ వెన్నలో పెరుగెల్ల వచ్చును
వ్వంపుకవ్వంపు మథనమునను । చెట్టమది యైన నీ
యందు చెందనేని । కలుషముల బాసి స్వచ్ఛంబుగా
కలుగునన్న ॥ ౭౭

సంసారసుమహాజలరాశిని నానీనామమే కదా నీరజాక్ష। కామాక్ష్యహిమఘోర కాంతారదవవహ్ని నీనామమే కదా నీరజాక్ష। శోకదుర్మనము దావాగ్నికి నిర్వృష్టి నీనామమే కదా నీరజాక్ష। కలుషంబులనుపంథకారంబులకు రవి నీనామమే కదా నీరజాక్ష। యిట్టి నీదివ్యనామంబు నిందిరేశ। చిత్తమున నిల్పియున్నాను చింతతేల॥ ౭౯

ఖ్యాతిగా నిట్టుకరాతిపై పాదకంజాతంబులుంచి నరీతివాడు। వలమురిడాచేత వలనొప్పగా దాల్చి పచ్చనిచెలువచే బరగువాడు। కరము లొప్పగా రెండుకరపంకజములు శ్రీకటిస్థలి జేర్చి చెలగువాడు। వారక మిగుల శృంగార మొనరు దుటకస్తూరి నామంబుచే మీరువాడు। సుందరంబుగ మాపుల్బూనువాడు। అట్టినాకన్నగవకట్టినట్టులయ్యె॥ ౮౦

అరయంగ నీచరణాంబుజధ్యానంబె యమృతపానంబు శేషాహితల్ప। యేపారభక్తితో నీపూజ సేయుట యఘము బాయుట జగదంతరాత్మ। సరతంబు మనమున నీమూర్తి గాంచుట తపము ఫలించుట తపనతేజ। శిరమొప్పగా నీదివ్యప్రసాదంబు మదికి మోదంబు తామరసనేత్ర। కాన నీదివ్యనామంబు మానసమున। మానక ప్రస్తుతించెదమ

దనుజాంతక ॥ ౮౧

మునికుచేలునకిచ్చు ఘనమైన సంపదల్వీర
గుణా నేనడుగనయ్య । అంజనేయునకిచ్చు పదవి గాము
న్నైనను న్వీరగుణా నేనడుగనయ్య । రాక్షసేంద్రున
కిచ్చు రాజ్యసుఖంబైనన్వీరగుణా నేనడుగనయ్య ।
గిరిసంక్రందనాదికిచ్చిన చేయుముల్వీరగుణా నేనడుగ
నయ్య । ఎన్నికాలము నా హృదయమందు ।
యుంపుగా నీవు సిద్ధింపుమింతె చాలు ॥ ౮౨

కోటిసూర్యప్రభల్ తోడగునైన నవరత్న కోటీరము
నుదాల్చినట్టి వాని । కంఠమున ముత్యాల కంఠి కరము
లను శంఖచక్రకేయూరాదుల్ గలవాని । సల
లితంబైన నక్షత్రకాంతి పీతాంబరంబు ధరించిన వైన
వాని । వామభాగంబునందు శ్రీచెలి
నాధరించినట్టి వాని । కనకమయ చేలము కట్టి
కొనినవాని । నామునంబున సెప్పు మత్పూర్వంబు చేతు ॥

వివరింపరు ఖాట పిశాచంబులు మోక్షతత్త్వ
చిత్తమోహనములు । మనమోహాలోభాయుత
వారణంబులు గణుతింపగా శుభకారణములు । పొం
దుగా సజ్జనబృందావనంబులు పరికింపగా జన్మపావన
ములు । పటుతరక్రోధపంకలవిసర్జనముల్ భక్తహిత
బహుసుకృతార్జనములు । మానుగా యోగిజనుల

కుమంత్రనములు । సంతతంబును నీపాదచింతన
ములు ॥ ౮౪

అపవృత్తులఁజరియించి యనాకుభాషించిన భూతిమై
నింపనుబూసికొనిన । రమణారుద్రాక్షహారములు
ధరించిన కాషాయవస్త్రములఁ గట్టికొనిన । పవనుల
హ్రాసయుతులై స్నానంబు జేసిన నితరపురాణంబులె
న్ని వినిన । పతులిరెముగ నెక్కి తమూవరించిన వ్రత
జలుయోగిపుటంపుబలుకుచున్న । గూఢిగానిన్ను
గొల్వనెఱుంగకున్న । నంబుజోదరయవినిష్ఫలంబు
గాదె ॥ ౮౫

నీకాంతశ్రీకాంత కిభూలోకములకు సంతతంబు
గసంపదలనొసఁగు । నీసుగుణంబు జూడ మానితకార్య
నిష్ఠులై యోగ్యులజీవులకెనునాయువొసఁగు । నీపు
త్రుడు మదనుడు సృష్టినొసఁగుచు మొప్పగా పావన
ములుజేయు । నీకనుల్పుత్రికలని పదబంధములుచెలగి
చేయు సంస్తుతులఁ గొలువ । నిట్టి జగముల కెల్ల నుకర్త
వీవ । పంకజోత్పాదనమున కాదిమూలనందన ॥ ౮౬

జలజాక్షునీపాదజలప్రవాహంబులు సోకనిలకొని
చత్రీహాయి నెలతయయ్యె । నగభేదిసుతసీమనామంబు
పరియించిమునముని శబరిసన్ముక్తిఁగాంచె । శరణా
రక్షకశరణ నీకనినచ్చిరావణానుజుఁడిల్లరాజ్యమేలె

ఖగవాహ ద్రౌపదీకాంత నిన్ను నుతించి సుగతులచే
భంగపాటువాపె । గానీపాదకమలముల్ధ్యానస
మున । నమ్మియున్నానురక్షించు వరినసాథ ॥ ౮౭

పాండురంగాయని పలుమారుపిలచి తేపలుకవే
నీకింతపంతమేల । విఠలేశాయనివిస్తరించిపిలచి తే
పలుక వేనీకింతపంతమేల । రుక్మిణీవరయనిహాథిగా
బిలచి తేపలుకవేనీకింతపంతమేల । చక్రపాణీయని
సరగునపిలచి తేపలుకవేనీకింతపంతమేల । ప్రేమతో
నింతగానేనుబిలుచు చుండ । పల్కకున్నావునీకింత
పంతమేల ॥ ౮౮

కడుపూరమువుటచే ఘనముగానామొరవినరా
దొకో ఇదివేడవేక్యా । వనగజేంద్రునిమొర్రవిన్న కుంత
మందుండియేలాగువింటివో సిన్న । ద్రౌపదీపతి
మొరద్వారకలోనుండి యెట్లువింటివిసారసాక్ష ।
ప్రహ్లాదుమాటలు పాటించిజగములనెటు నిండి
యుంటివియాశ్వకేశ । యిట్టినీకీర్తిదెలిసియుదుయెంచి
చూడ । పక్షపాతంబుగాబోలుపక్షివాహ ॥ ౮౯

యెలమినాదగుమనంబెపరికుంగక యున్న నీవె
కుంగవేసీలనీరదాంగ । జనులకుపన్న మాలినదాన
నై యున్న నీవెకుంగవేసీలనీరదాంగ । నరులుక్రో
ధంబుననను గేలిసేయుటనీవెకుంగవెనీలనీరదాంగ ।

ప్రజలునన్నిటువంటి పల్కులుబల్కుటనీవెరంగ
వెనీలనీరదాంగ! నేనుమొరబెట్టుచుంటనీకుదెలి
యు! జోకతోవినుచుండుటనాకుదెలియు ॥ ౯౦

తిమిరంబుబాపనాదిత్యుడొక్కడేచాలు నేల
మిన్నులుపువ్వులెన్నైన! అవనిదాల్పంగశేషాహి
యొక్కడేచాలు యేలకోనీర్గట్టులెన్నియైన! శరనిధి
దాటింపశరణియొక్కటెచాలు నేలకోయరిగలు
నెన్నియైన! సకలంబొసంగగల్పకమొక్కటియె
చాలుయేలకామగుమ్రానులెన్నియైన! కలుష
ములబాపనీవయొక్కడవెచాలు! యేలచింతింప
దైవంబులెందరైన ॥ ౯౧

ఓజగద్రక్షకా యోజగత్కారణ యోజగన్మో
హనయోముకుంద! యోసచ్చిదానంద యోసద్గు
ణాకర యోభక్తజనావనయోపరేశ! యోధరా
మరనుతయోరవినిభతేజ యోదీనవత్సలయోదయ
యాబ్ధి! యోపాపసంహార యోసుదర్శనధర యో
సుందరాకార యోమహాత్మ! యనన్యమెరుగనునీదు
పాదాంబుజములు! నాకుదిక్కనిమనమునసమ్మి
కొంటి ॥ ౯౨

అతిసత్వవంతుడౌనాపాకశాసని దుండుడుష్టసపాట
గాక శాంతసమ్మ! కుంతీసుతులునెదుగురుసూడు

లై యుండినవారితోఁ గూడి కానలకు జనిరి । నిషధ
భూధవు ప్రియభామినిని బాసికొందుచు నీచునిగతి నొక్క
గోఁచి దాల్చె । వసుదేవుసతివై భవము బాసి భీతితోఁ
చంటిబిడ్డల నెల్ల జంపనిచ్చె । వారికేయింతకష్టము
లబ్బియుండ । వారకిక నెవ్వరై ననువగవనే ॥ ౯౩

కడుభయదాకృతుల్ గలకాలకింకరుల్ నిక్కం
బుగాఁ జెంతనిలుచు వేళ । వాంఛ్ర వీంఛ్రుఁ నూనబ్బి
వగచు మువీక్షించి పేరెత్తి పల్నఁ బిలుచు వేళ । కన
లేక వినలేక గాసికోర్వగలేక పొలుపేదిగళమొండి
పోవువేళ । పొరలుచు మూల్గుచు చరణముల్ దన్ను
చోకఫ వాతపైత్యముల్ గప్పు వేళ । పరగ నీదివ్యనా
మంబు బలుకునట్లు । నాకుదయసేయుమొక్కద
లోకనాథ ॥ ౯౪

సిరిగల్గువాడనిచిత్తంబులో వలఖండితంబుగను
చేలుండు దలచె । బావమరందిగా భావంబులోపలప్రి
యముతో దుతధనంజయుడు దలచె । తనశత్రునిగను
చును తగమానసంబున దుర్నతి వైనచైద్యుండు
దలచె । హృదయేశ్వరుండని హృదయంబులోపల
భాసురంబుగ సత్యభామదలచె । జారుడనుచును
పల్లవచారుముఖులు । దలచిరేగాని హరియంచు దల
పరెరి ॥ ౯౫

శ్రీజయదేవులచిత్తశుద్ధికిచాల మెచ్చి కావ్యము
చేతులిచ్చినావు। నామదేవులుబెట్టునై వేద్యమెల్ల
నుమించి వాత్సల్యముభుజించినావు। జ్ఞానదేవులతోడ
మానుగాకుక్ష్యంబు చెన్నొందవఱచిపో జేసినావు।
వో ... బాలకై కాసుల మోలయు మనిట్టివానినోర్బల
నేగినావు। అతకాతకుమనమునవద్భుతంబు। గ
లిగెగదవయ్యనీదివ్యకథలువినగ॥ పాండు

అన్నంబుబెట్టినిన్నలరింపజేయగావరున రుక్మా
బాయివనితగాను। భక్తిచేమెప్పించిపనులుసేయింప
గాతలపజనాబాయితరుణిగాను। ప్రాణవాయు
వులుతప్పకనీకునర్పింపసరసకాన్హోబాత్రిసతినిగాను।
వలనొప్పపూజించినశము జేసికొనంగమరియు మీరా
రాబాయిమగువగాను। చెలగినినుమెచ్చ జేయనా
చేతగాదు। నీవెదయయుంచిరక్షించునిగమవేద్య॥

తాపోయనాల్గువేదంబుల మహిమంబునిక్కం
బుజయవ్వుటదాక్కవింత। కోసిభక్షించినకోడితా
నుగడిరవల్గట్టంబులోనుంటగొప్పవింత। అల్లన
చిప్పలో పిల్లికూనలు మూడు కాలకయుండుట
చాలవింత। గ్రక్కునమట్టిలోద్రొక్కించంపినబా
లుమరలంగదెచ్చుటమరియువింత। పరగనీనామ
మెప్పుడుబలుకువారు। వేట్కతో ముక్తిగాంచుట

వింతయగాన ॥ ౯౮

అలజనాబాయిజీర్ణాంబరంబునుగొని యొంటి కాంచనచేలమిచ్చినావు। కడునీదుమనకచోకామే ళుపం జ్యన పెరుగునన్నముమెక్కి నరిగినావు। ప రగసేనానావిభక్తునకై పోయిదొరకుక్షౌరము సేయ నెరిగినావు। తలపోయగాక పిద్దానునియింటిలో నెరి వస్త్రములువేయనేర్చినావు। క్షౌరపనివాడవౌదు వేమందునిన్ను। అచ్చుగారుక్మిణీదేవిమెచ్చుకున్న ॥

బాలప్రాయమునుండిభాసురంబుగనునీపాదా బ్జములవన్నిబ్రతుకుదాన। అంచితభక్తితోనంచు చునీదివ్యచారిత్రమేవేళజదువుదాన। నిశ్చలమ్ము న నీదుభాకారంబుజెలువారంగ ధ్యానంబుసేయు దాన। నిరతంబునీకునునీదాసజనులకుపాయకెప్పు డు నతుల్సేయుదాన। చేరినీకథలనువినగోరుదాన। నభయమునీయవ్యేగనన్నాదరించి ॥ ౧౦౦

అంతకంటెకురుచియధికమైయొప్పనుమానుగా నిన్నింకమరువజాల। దినదినంబునకు నామనమ్ము గరగెను మానుగనిన్నింకమరువజాల। బ్రతికినన్నా ళ్లు నీపదములర్చించెద మానుగానిన్నింకమరువజా ల। వేసారినీవెంట వినరాకజూచిన మానగానిన్నిం కమరువజాల। దానవాంతకనన్నునదానగాన। భూా

నసంబునసిన్నింకనుహానౌనె॥　　౧౦౧

దానధర్మక్రియాతతులకన్నటికంటెభావింప నీ
పానభక్తిమేలు। సత్యక్షమాశౌచసత్ప్రతంబుల
కంటెభావింపనీపాదభక్తిమేలు। అశ్వమేధాదిమ
హాధ్వరంబులకంటెభావింపనీపాదభక్తిమేలు। తీర్థ
యాత్రలవెంటదిరిగి యాడుటకంటె భావింపనీపాద
భక్తిమేలు। నిరతమును నిన్నుగొనియాడు నిశ్చలు
లకు। పాపసంఘంబులెన్నైనబాయకున్నె॥ ౧౦౨

పాటింపగాబొమ్మలాటకాడవునీవుపొలుపేదిజం
త్రంపుబొమ్మనేను। తిరుగలిచేయూనితిప్పువాడవు
నీవుచెలువేదిమగుతిర్గలిసినేను। మేలుగానేర్చి
నమిఁపను కాడవునీవుగాఁటమీఁటదిరిగెడు విఁపను నేను।
విహరింపగారథివిన్యాసవాఁడవునీవు వేట్కతోనీచేతివి
ద్యనేను। పరగనీవెన్నద్రిప్పినది గుచుండు। నీవు
జాలించినంతవనిలుచిపోనె॥　　౧౦౩

దామాజిపండితునయుజూడగానెంచితలపగిన్నై
తివాడిళితదోష। యేనాథునిసుంటనేసాలిగాపరి
చారకుడైతివామారజనక। రోహిదాసునకున్నై
రూపింపగాచర్మవీకనుందుంటివాబిఁవహాఁడు। సా
మంతునకుగాగ్రేమతోడుతకోటనన్వితివాఘో
రదైత్యహరణ। భక్తులకిగాదెయీపనులు

నీకు। గలిగెనింతకుభక్తియేకారణంబు॥ ౧౦౪

అసురులుకుతిసేయున ఘనములబోదోయు పాం
డవులనుగావ ప్రజలబ్రోవ। ధరణిభారమణఁపదా
నవులను ద్రుంప ప్రకటించులీల గోపికల నేల శౌర
వు సు చూపకడు చిత్రములజూపభక్తవసుల బ్రోవ పా
తకులజంప। కంసుశిక్షింప లోకములెల్ల రక్షింపను
రితము గాల్పసాధువుల దేవ్రు గట్టిగా దేవకీదేవిగర్భ
మందు। పట్టినై పుట్టితివి జగజెట్టివివు। ఘనకృపా
పాంగ॥ ౧౦౫

తప్పులెన్నున్నవో దయజూడుసీకునేమెప్పుగావ
ద్యము ల్జెప్పగలను। తోచునానాకేమి యోచన
దెలియనానాచంచమెకుగ వానలిన సేద్య। యేరీతి
చెప్పిన భారంబునీదె నానేరంబులెంచకునిన్నలాత్మ।
పూనిన్గోసియూడ నే నెంతదాననను హీనరూనవు
రాలనెంచిచూడ। అప్పనిను నప్పనమ్మనాశ్రి
యింపతప్పులెల్ల క్షమింపుము తండ్రిభగగి। ఘన
కృపాపాంగ॥ ౧౦౬

శ్రీకరంబైనదశిష్టసగోత్రుడై వరగు రామస్వామి
పట్టినైతి। కడుసద్గుణంబులుగల్గు శేషాఖ్యునకిం
దగాసహోదరియునైతి। ప్రియముతో జనులెల్లబి
లుచుటకవనిలోనయ మ్ముప్ప శేషమునామనైతి। లిల

ధార్మిక పంచదార్థ నిర్ణయ

సం. 352

శ్రీ

3311